

EESTI HARIDUSE-SÕPRADE SELTSI
TEATAJA

ILMUB VEEBRUARIS, APRILLIS, JUUNIS, AUGUSTIS, OKTOOBRI JA
DETSEMBRIS

TOIMETUS JA TALITUS: TALLINN, MUNDI 3. TELEFON 430-06

Nr. 1

VEEBRUAR 1939

EESTI HARIDUSE-SÕPRADE SELTSI VÄLJAANNE
TALLINN, 1939

Kodukeskkooli õpilaste eksamite tulemused 1939. a. jaanuaris.

Jaanuarisessioonis õiendati 83 eksamit, kusjuures kujunesid hinnangud järgmiselt:

väga häid	1,2%	(1938. a. sept. oli	2,0%)
häid	19,3%	(1938. a. „ „	23,0%)
rahuldavaid	60,3%	(1938. a. „ „	58,0%)
puudulikke	18,0%	(1938. a. „ „	17,0%)
nõrku	1,2%		

Üldine läbisaamise protsent sel sessioonil oli seega

$$(1,2\% + 19,3\% + 60,3\% =) 80,8.$$

Eelmisel sessioonil oli läbisaamise protsent 83,0. Järelikult oli ettevalmistus langenud 2,2%.

Üheks languse põhjuseks oli asjaolu, et eksamile ilmusid ka mõningad õpilased, kellel ei olnud esitatud kõik nõutavad kontrolltööd. Seetõttu käis viimaste käsi eksamil ka väga halvasti.

Käesoleva aasta jaanuari sessioonil kujunes läbisaamise protsent üksikutes õppeainetes järgmiseks:

emakeeles	60%	78%
matemaatikas	89%	75%
loodusteaduses ühes keemia ja tervishoiuga	100%	89%
maateaduses	40%	100%
ajaloos	100%	100%
joonistamises ja joonestamises	86%	80%
inglise keeles	60%	73%
saksa keeles	86%	88%
ladina keeles	100%	67%
füüsikas	50%	50%
kodaniku- ja majandusteaduses	0%	100%
filosoofias	100%	50%
riigikaitseõpetuses	100%	100%
käsitöös	100%	100%
laulmises	100%	100%
võimlemises	100%	100%
kosmograafias	100%	70%

Kodukeskkooli lõpetasid

käesoleva aasta jaanuarisessioonis:

1. Emmus, Erich
2. Kulla, Kustav
3. Oras, Arvi
4. Pilviste, Endel
5. Vahkna, Rein

Kodupõllunduskeskkooli õpilaste eksamite tulemused 1939. a. jaanuaris.

Eksamid õiendasid:

1. Paist, A. — ühiskonnateaduses;
2. Puust, J. — tervishoius, koduloomade anatoomias ja füsioloogias, füüsikas, majandusteaduses ja ühiskonnateaduses;
3. Kaber, F. — loomakasvatuses, taimekasvatuses, põllumajanduses, maaparanduses, loodusteaduses ja saksa keeles;
4. Tamm, H. — loomakasvatuses, taimekasvatuses, põllumajandusteaduses, maaparanduses ja loodusteaduses;
5. Klaving, V. — saksa keeles, taimekasvatuses, mesinduses ja metsanduses;
6. Oinas, V. — majandusteaduses, ühiskonnateaduses ja tervishoius;
7. Kärk, S. — füüsikas, ühistegevusõpetuses, aianduses ja mesinduses;
8. Voll, J. — füüsikas, meteoroloogias ja põllumehe kirjavahetuses.

Hinded olid järgmised:

väga häid	3%
häid	33%
rahuldavaid	52%
puudulikke	12%
nõrku	—

Üldine läbisaamise protsent oli seega

$$(3\% + 33\% + 52\% =) 88.$$

Kodupõllunduskeskkooli lõpetas

käesoleva aasta jaanuarisessioonis Tamm, Hans.

Kodupõllunduskeskkooli ainejaotuse tabel.

A. Aineeksami süsteemil õpitavad ained:

ÕPPEAINE	Üldine tööjuhatus- vihkude arv kogu kooli kursuse kohta
Eesti keel	21
Ajalugu	4
Anorgaaniline keemia	5
Orgaaniline keemia	5
Füüsika	5
Meteoroloogia	5
Joonestamine	4
Majandusteadus	3
Ühiskonnateadus	4
Ühistegevusõpetus	5
Põllumehe kirjavahetus	3
Tervishoid	6
Käsitöö	5
Aiandus	10
Mesindus	1
Ehitusõpetus	3
Metsandus	5
<hr/>	
Kokku	94

B. Lõpueksami süsteemil õpitavad ained:

ÕPPEAINE	Üldine tööjuhatus- vihkude arv kogu kooli kursuse kohta
Matemaatika	18
Botaanika	4
Zooloogia	4
Saksa keel	14
Maamõõtmine ja -loodimine	4
Kultuurtehnika	4
Üldtaimekasvatus ja mulla- teadus	3
Eritaimikasvatus	5
Koduloomade anatoomia ja füsioloogia	2
Aretus- ja söötmisõpetus	10
Eriloomakasvatus	7
Piimandus	3
Veterinaaria	4
Talundikorrastus	5
Taluraamatupidamine	6
Kokku	93

Kodupõllunduskeskkooli õpilased võivad aineeksami süsteemis antavad eksamid anda kokkuleppel aineõpetajaga peale jaanuari, mai ja septembri kuude ka muil aegul.

Eesti Hariduse-Sõprade Seltsi õppeasutusse vastuvõetud õpilased 1938. a. detsembris ja 1939. a. jaanuaris.

Alandi, Juhan	Lõhmus, Enn
Anijago, August	Maasik, Rudolf
Birk, Evald	Maripuu, Loorents
Drumm, Asta	Mark, Helene
Fiegel, Hermann	Mikits, Mihkel
Gurt-Hasse, Elisabet	Mill, Haldo
Haab, Alide	Muraško, Karl-Villem
Hiiemäe, Huko	Must, Erich
Jõepere, Georg	Mutra, Meeta
Kallas, Elisabet	Mäesalu, Arnold
Kama, Leida	Mälberg, Endel
Kase, Helmut	Ojamets, Otto-Hilmar
Kask, Elvine	Olev, Peet
Katz, Israel	Oltjer, Erich
Kiisel, Ivar	Otsa, Marie
Kontson, Adolf	Piin, Harald
Kopli, August	Pommer, Martin
Kuldvere, Arnold	Prink, Kaljo
Kull, Heinrich	Pross, Oskar
Kärner, Arnold	Puu, Arvo
Laanvee, Herbert	Puusepp, Lembit
Lehtsalu, Aleksander	Pärtelpoeg, Joh.
Lepik, Ants	Raiend, Eduard
Lootsma, Olga	Raju, Helene
Luide, Aarne	Raju, Reet
Lumisoo, Jaan	Rand, Johannes

Siimuste, Linda
Suik, Ilmar
Talomaa, Valve
Tamaru, Salme
Tuvi, Evald
Undrits, Ludvig

Urb, August
Varik, Martin-Heinrich
Vatšina, Valentina
Viira, Alfred
Visnapuu, Ain

Eesti Hariduse-Sõprade Seltsi õppeasutustest on loetud lahkunuks:

Juhari, Olvi — omal soovil

Hanikat, Elna — omal soovil.

Makki, Eduard — omal soovil.

Määrits, Kaljo — õppenõukogu otsusel.

Pettai, Elmar-Voldemar — omal soovil.

Prisko, Vilio — omal soovil.

Sats, Aleksander — aadressi teatamata jätmise pärast.

Taimre, Eerik — õppenõukogu otsusel.

Tammel, Alma — aadressi teatamata jätmise pärast.

Tammiste, Aleksander — aadressi teatamata jätmise pärast.

Eksamid Kodukeskkooli õpilasile

1939. a. kevadel toimuvad 2.—17. maini. Eksamite päevad iga aine kohta antakse teada aprillikuu „Teatajas“.

Eksamite kord on endine.

Eksamite aeg Kodupõllunduskeskkoolis ja Era-Majanduskursusel

teatatakse aprillikuu „Teatajas“.

Füüsika eksami õiendajaile.

Füüsikaõpetaja hr. M. Usai on nõus tasuta kontrollima füüsika eksamile minejate teadmisi suuliselt enne eksamit. Aja suhtes tuleks igal eksaminandil mõni päev enne eksamit kokku leppida, kas hr. Usai kodus, Laulupeo 13—16, tel. 317-34 või hommikupoolikul koolis Tartu m. 33, tel. 304-30.

Riigikaitse kursusele tulijaile.

Õpilased, kes riigikaitstes kavatsevad kursusele tulla, on kohustatud enne seda tingimata läbi töötama tööjuhatusis nimetatud õperaamatust vastavad peatükid.

Eesti keele õppijaile.

Kõik õpilased, kes õiendavad eksamid kooli kursuse viisi 2 või 3 eksamisessioonis, on kohustatud esimeses sessioonis valitud ainete hulka võtma ka eesti keele.

Kontrolltöist.

Käesolevaga juhime veel kord õpilaste tähelepanu sellele, et kontrolltöile, mis saadetakse

tariifi järgi „trükktoode — õpilaste koolitööd“, ei ole lubatud lisada ligi postmarke ega mingisuguseid erakirju. Ümbrikus peab olema ainult kontrolltöö.

Mõnel on kaasas seesugune kaaskiri, nagu: „Siinjuures saadan oma kontrolltöö ning palun mulle saata järgmine tööjuhatus.“

Selle lisandi eest tuleb meil maksta 16 senti trahvi, kuid kaaskirjal endal pole mingit mõtet. Meie näeme tööst endast, et ta on saabunud ning meie kord on seesugune, mis näeb ette, et õpilasele tuleb saata kohe järgmine tööjuhatus, eeldades muidugi, et õpilane ei ole töö saabumise ajal maksuvõlgnik.

Erakirjaks tuleb lugeda ka seda, kui õpilane kontrolltöö äärele teeb enda poolt mingi märkuse või tähenduse, mille tegemist tööjuhatuses ei nõuta.

Õppereisust.

Eelmiste aastate suvedel on Eesti Hariduse-Sõprade Seltsi õppeasutuste õpilaspere teinud õppereise välismaale. Nii on käidud 1936. aastal Rootsis ja 1937. aastal Soomes.

Olles arvamisel, et ka eeloleval suvel välismaale sõita soovijaid leidub, palume aegsalt teatada, kes sooviks teha õppereisi kaasa Stokholmi, Helsingi, Riiga või mujale.

Stokholmi sõidu kohta on andmed juba ole-

mas. Laevapilet edasi-tagasi maksab 10—12 krooni, ühispassi kulu isikult — 3 krooni, öömaja (5 päeva eest à 1 kr) — 5 krooni ning vaatamisväärsustega tutvustamise eest — 2 krooni. Nii oleks kogu kulu (söök välja arvatud) 20—22 krooni. Sõit Stokholmi toimuks jaanipäeva ümber ning kestaks üldse 5 päeva.

Teiste linnade sõidu suhtes on kulude summa ning sõiduaeg veel selgumata.

Aastamaksudest.

Kõik Kodukeskkooli, Kodugümnaasiumi, Kodupõllunduskeskkooli ja Era-Majanduskursuse õpilased on kohustatud tasuma iga aasta posti- ja informatsioonikuludeks aastamaksu. Aastamaks arvestatakse kalendriaasta kohta ning see tuleb tasuda kõigil, kes sel aastal vähemalt üks kuu õpilaste nimekirjas seisnud. Seega tuleb 1938. a. aastamaks tasuda kõigil, kes astusid kooli enne 30. novembrit 1938. aastal.

1939. a. aastamaks tuleb tasuda kõigil õpilasil hiljemalt 1939. aasta 31. märtsiks.

Õpilased, kes kooli astusid pärast 1. veebruarit 1939. aastat, tasuvad 1939. a. aastamaksu kahe kuu jooksul kooli astumisest arvates.

Aastamaksu määraks on:

5 krooni — kõigil välismaal elavail Kodukesk-

kooli, Kodugümnaasiumi, Kodupõllunduskeskkooli ja Era-Majanduskursuse õpilasil;

3 krooni — kõigil kodumaal elavail Kodukeskkooli, Kodugümnaasiumi ning Kodupõllunduskeskkooli õpilasil;

2 krooni — kõigil kodumaal elavail Era-Majanduskursuse õpilasil ja

1 kroon — kõigil kodumaal elavail aineõppijail kes ei õpi rohkem kui ühte ainet ühe klassi kursuse ulatuses.

Kõik ülejäänud aineõppijad on kohustatud tasuma 3 krooni aastamaksu.

Õpilased, kes seatud tähtajaks ei tasu oma aastamaksu, loetakse koolist lahkunuks.

Avalik üleskutse.

24. veebruar andis eesti rahvale tagasi selle, mille ajalugu röövis temalt 13. sajandil — iseseisvuse. Sellest päevast peale oleme taas isandad omal maal. See aga kohustab kustutama kõik pahelised minevikujäljed me hinges ning ümbrusest, kohustab taas saavutama murdumatu iseteadvuse, võime hinnata oma ja hüljata kahjulikku võõrast. Peame tagasi saama sajanditetaguse puhta ning kõhklematu rahvusliku meelsuse.

Üks ülesanne sel teel on möödunud sajandi kolmandast ja neljandast kümnendist pärineva kurva ajaloolise mälestuse — võõrapäraste perekonnanimede — kustutamine meie nüüdis- ja tulevate päevade palgest.

Neli aastat on selle mälestuse kustutamine edukalt kestnud. Miljonist eestlasest ligemale $\frac{9}{10}$ ei karda enam tuleviku etteheiteid võõrapärase nime traditsiooni säilitamise pärast. Mida tunneb ja teeb ülejäänud sada ja mõnikümmend tuhat? Kas ta eelistab võõrast vaenlikust võimust pealesunnitud võõra nime traditsiooni, mille iga on pisut üle saja aasta, või loob uue, oma nime traditsiooni — auks endale ja väärrikaks pärandiks tulevaste põlvede lõputule reale?

Eesti rahva üheksal kümnendikul on õigus oodata vastust ülejäänud ühelt kümnendikult.

Nimede Eestistamise Liit.

Eesti Hariduse-Sõprade Seltsi laenuraamatukogu kasutamise kord.

§ 1. Laenuraamatukogu võivad kasutada kõikide Seltsi poolt ülalpeetavate õppeasutuste õpilased käesoleva korra alusel.

§ 2. Igal õpilasel, kes soovib kasutada laenuraamatukogu, tuleb maksta tagatist, mis seisab kooli büroos, kuni õpilane on täitnud kõik majanduslikud kohustused kooli vastu.

§ 3. Tagatis ei või olla väiksem, kui laenuks võetavate raamatute pooleteisekordne hind. Tagatise alammääraks on 5 krooni.

§ 4. Laenatud raamatute eest maksavad õpilased kasutusmaksu 25 senti raamatult iga kasutusperioodi või selle osa kohta.

§ 5. Kasutusmaks tuleb tasuda ette raamatu iga kasutusperioodi algul.

§ 6. Kasutusperiood kestab 1 või 2 kuud. Kasutusperioodi kestvus on märgitud iga raamatu tiitellehele. Kasutusperiood algab raamatu büroost väljastamispäevaga ning lõpeb raamatu büroosse saabumispäevaga. Iga raamat võib olla õpilase käes ainult ühe kasutusperioodi vältel.

§ 7. Õpilane, kes soovib raamatut pidada enda käes üle ühe kasutamisperioodi, peab kasutusperioodi lõpuks vastusega kaardil nõutama seltsi raamatukoguhoidjalt sellekohase kirjaliku tõenduse, et raamatu kasutamise aega on ühe kasutusperioodi võrra pikendatud.

§ 8. Õpilased, kellel puudub eelmises paragrahvis mainitud tõendus hiljemalt üks päev enne raamatu kasutusperioodi lõppu, on kohustatud viivitamata raamatu tagasi saatma kooli büroole.

§ 9. Jätab õpilane, vaatamata sellele, et tal puudub raamatukoguhoidja kirjalik tõendus raamatu kasutusaja pikendamise kohta, raamatu

kooli büroole tagasi saatmata, siis on raamatukoguhoidjal õigus raamatu kasutusperioodi lõpule järgneval päeval õpilase tagatisest maha arvama saatmata jäetud raamatute hinna ühes saatekulude, kasutusmaksude ning muu võlaga.

§ 10. Raamatute saatmine büroost õpilasele ja tagasi toimub õpilase kulul.

§ 11. Raamatu postil kaotsimineku korral vastutab raamatu laenaja-õpilane..

§ 12. Laenuraamatute edasiandmine teistele on keelatud.

§ 13. Õpilased on laenuraamatuid kohustatud hoidma puhtalt. On raamat õpilase käest saabunud määrdununa või rikutuna, siis tuleb õpilasel katta tekkinud kahju koolijuhataja hindamisel.

§ 14. Õpilasil on võimalik Seltsi raamatukogust laenata kõiki õpperaamatuid, mis tööjuhatusis on nimetatud.

§ 15. Käesolev kord hakkab kehtima ta avaldamisega „Eesti Hariduse-Sõprade Seltsi Teataja“ käesolevas numbris ning seda tuleb kohaldada ka nende õpilaste kohta, kes juba varem kasutavad Seltsi raamatukogu.

Eesti Hariduse-Sõprade Seltsi Juhatus.

Suvipraktika.

Kõik need õpilased, kes kavatsevad lõpetada Kodupõllunduskeskkooli 1940. aastal peaksid tulema 1939. aasta suvel kooli juurde suvipraktikale. Suvipraktika tuleb täita Pollis Kodupõllunduskeskkooli juhataja õp. agr. A. Toome juhatusel.

Suvipraktikale saab üles anda hiljemalt 30. aprillil 1939. aastal. Samaks ajaks tuleb tasuda ka praktikamaks. Ülalpidamise kulu (söök ja korter) praktika ajal maksab 50 sendi ümber päevas.

Uusi õppejõude.

Eesti Hariduse-Sõprade Seltsi juhatus valis Kodukeskkooli maateaduse õpetajaks härra Richard Rägastik'u ja Kodugümnaasiumi bioloogia õpetajaks härra Johan Talts'i.

Eesti Hariduse-Sõprade Seltsi uus juhatus.

Eesti Hariduse-Sõprade Selts valis 1939. aastaks uue juhatuse, kuhu kuuluvad:

esimehena — Nikolai Kann

abiesimehena — Meinart Meiusi

kirjatoimetajana — Jüri Variste ja

laekurina — Gustav Puu.